Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан Мемлекетк Медицина Университеті

Студенттің өзіндік жұмысы

- Мамандығы : Жалпы медицина
- Кафедра: Қазақстан тарихы және қоғамдық пәндер
- Пән:Қазақстанның қазіргі заманғы тарихы
- Курс:I
- Тобы: 107 «А»
- Тақырыбы:Қазақстандағы парламентаризмнің бастаулары

- Орындаған : Тайкешева Д.
- Тексерген : Молдин Б.А.

Актөбе 2017ж.

Жоспары:

- I) Кіріспе
- II)Негізгі бөлім
- А)Парламентаризм ұғымы
- Б) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес қазақстандық Парламентаризмнің қалыптасуы
- Қазақстан Республикасы Парламентінің мемлекеттік органдар жүйесіндегі орны
- III)Қорытынды
- Пайдаланылған әдебиеттер

Кіріспе

- 1991ж өз тәуелсіздігін алған Қазақстанның бүкіл әлемге тәуелсіз, егеиенді ел болғанына 26 жылдай болды.Қазақстанның демократиялық жолмен құқықтық және әлеуметтік мемлекет орнатуы-қазіргі әлемде нық қалыптасқан билік бөлу принципіне негізделеді.1995 ж. Республика Конституциясында заң шығарушы билікті жүзеге асырушы жаңа орган- қос палаталы Парламаент, атқарушы билік – Үкімет және Сот билігі бекітілді.

Мемлекеттік билік

Заң шығарушы	Атқарушы	Сот билігі
Парламент	Үкімет	Сот пен жергілікті соттар жүйесі

«**Парламентаризм-** маңызды мемлекеттік міндеттерді орындайтын,заң шығару өкілеттіліктерін жүзеге асыратын, өзге билік тармақтары мен құқықтаржәне заңдық шараларды, тежемелік әрі тепе-теңдік жүйелерінпайдаланып, өзара іс-ұимыл жасаушы, халықтың окңлдң органы ретінде билік бөлу жүйесіндегі парламенттің басымдық жағдайы»

А.А.Черняков

Ең жоғарғы заң шығарушы орган — Парламент

Жоғарғы палата- Сенат

Төменгң палата - Мәжіліс

47 мүшесі болады

107 депутат

Сенат

47 мүшесінің 32-сі облыстардың, Республика астанасы мен республикалық маңызы бар қалалардың өкілетті органдарының мүшелерінен сайланады (әрбір әкімшілік аумақтан 2 адамнан), ал 15-ін ел президенті тағайындайды. Сонымен қатар Сенат президенттің ұсынысымен Жоғарғы сотты белгілейді, президент тағайындаған бас прокурорды және Ұлттық Қауіпсіздік комитетінің төрағасын бекітеді, жергіікті үкіметтік органдарды таратады

Палатаны мемлекеттік тілді еркін меңгерген өз депутаттарының арасынан жасырын дауыс беру арқылы Палата депутаттары жалпы санының көпшілік дауысымен сайланған Төраға басқарады. Сенат Төрағасының қызметіне кандидатураны Қазақстан Республикасының Президенті ұсынады.

Сенаттың қазіргі төрағасы - Қасым-Жомарт Тоқаев

Мәжіліс

- ***Мәжіліс (107 депутат) жалпы сайлау нәтижесінде 5 жыл мерзімге сайланады: 98 – бірмандатты аумақ бойынша және 9 – Қазақстан Халықтары Ассмаблеясымен.***

Қызметі:

- **Парламент президенттің ұсынысымен конституцияға өзгерістер енгізеді, бюджетті, үкіметтің бағдарламалары мен есептемелерін бекітеді (сенбушілік вотумын енгізу үшін әрбір палатадан берілген дауыстың үштен екісін жинау керек), заңдарды қабылдайды (берілген дауыстың үштен екісін жинаған кезде президент ветосынан асып өте алады), соғыс пен бітімгершілік сұрақтарын шешеді, референдумдарды енгізеді, халықаралық келісімдерді ратификациялайды және т.с.с.**

- Мәжілістің ұлттық құрамында қазақтар, орыстар, украиндықтар, сонымен қатар әзірбайжан, армян, дұнған, кәріс, өзбек, ұйғыр, шешен және т.б. этностардың өкілдері бар.
- 2016 жылғы маусымда Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің Төрағасы болып НЫҒМАТУЛИН Нұрлан Зайроллаұлы сайланды.
-

Президент — мемлекет басшысы, оның ең жоғарғы лауазымы, елдің ішкі және сыртқы саясатының негізгі бағыттарын белгілейді, барлық битлік органдарының келісімжді қызмет атқаруын қамтамасыз етеді.

Қазақстан Республикасының тұңғыш Президенті – Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев

Президенттің өкілеттілігі:

- *жоғарғы бас қолбасшы болып табылады;*
- *президенттің бұйрықтары мен қаулылары заңды күшке ие;*
- *парламентті таратуға құқылы;*
- *референдумдар мен парламентке сайлауды бекітеді және парламент сессияларын шақырады;*
- *парламент қаьбылдаған заңдарға қол қояды және оларды қайта талқылауға жібере алады;*
- *парламент келісімімен премьер-министрді және премьер-министрдің ұсынысы бойынша үкімет мүшелерін тағайындайды;*
- *парламент келісімімен Ұлттық банктің төрағасын, бас прокурорды, Ұлттық қауіпсіздік комитеттінің төрағасын қызметтеріне тағайындайды;*
- *дипломатиялық өкілдіктердің басшыларын, жоғарғы әскери басшыларды және Есептік комитет мүшелерін тағайындайды;*
- *үкімет пен жергілікті билік органдарының қаулыларының күшін жоя aладым;*
- *мемлекеттік бағдарламаларды бекітеді;*
- *халықаралық келіссөздерді жүргізеді және келісімшарттарға қол қояды;*
- *төтенше және әскери жағдайды енгізеді.*

Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес ***Егер Президент мемлекетке опасыздық жасаса парламенттің қос палатасы отырысының шешімімен орнынан алынып тасталынады***

Қорытынды:

- Сонымен халықтың әртүрлі әлеуметтік топтарынің мүдделерін көрсете отырып, атқарушы билік пен сот билігі Жоғары органдарының жалпы қоғам мүдделеріне сәйкес әрекет етуін , сырттан келген қысымға, жоғарыдан келген үстемдікке шалдықпай, мемлекеттік істерді еркін, өз жауапкершілігіне алып жүргізуін қамтамасыз етеін орган Парламент болып табылады.Яғни қоғамның тұрақтылығы мен мемлекеттік биліктің мызғымастығы парламент қызметінің жемісі болып табылады.